Агрономски факултет у Чачку
Faculty of Agronomyin Čačak

Универзитет у Крагујевцу, Србија
University of Kragujevac, Serbia

www.afc.kg.ac.rs

Цара Душана 34, 32000 Чачак, Србија
Cara Dušana 34, 32000 Čačak, Serbia
Тел/Tel: +381 32/30 34 00 или/or +381 32/30 34 10; Fax: +381 32/30 34 01; E-mail: ***afdekanat@kg.ac.rs***
ПИБ: 101122442 **Матични број:** 07281536 **Рачун:** 840-0000032750845-57 **ЈБКЈС:** 02270

Број: 3669
Датум: 04.11.2026. године

На основу члана 67. Статута Агрономског факултета у Чачку, а у складу са Законом о високом образовању и Законом о безбедности и здрављу на раду Републике Србије, уз претходно прибављену и усвојену писану сагласност истраживача, наставника и сарадника Факултета, декан Агрономског факултета у Чачку доноси:

О Д Л У К У

о усвајању и обавезној примени Правила понашања за рад у лабораторијама Агрономског факултета у Чачку

Члан 1.

Овом одлуком **усвајају се и уводе у обавезну примену „Правила понашања за рад у лабораторијама Агрономског факултета у Чачку"** (у даљем тексту: Правила). Правила чине саставни и неодвојиви део ове одлуке.

Члан 2.

Одредбе ове одлуке и пратећих Правила **обавезујуће су за све кориснике лабораторијског простора**: наставнике, сараднике у настави, истраживаче, лаборанте, стручно-техничко особље, као и студенте свих нивоа студија (основне, мастер и докторске студије) током извођења практичне наставе или израде завршних радова.

Члан 3.

Усвојена Правила понашања за рад у лабораторијама гласе:

ПРАВИЛА ПОНАШАЊА ЗА РАД У ЛАБОРАТОРИЈАМА

I. ОПШТЕ СТРОГЕ ЗАБРАНЕ И ОБАВЕЗЕ СВИХ КОРИСНИКА

- **Апсолутна забрана изношења инвентара:** Ниједан комад прибора, лабораторијског посуђа, апарата, инструмената нити хемикалија НЕ СМЕ бити изнет из просторије лабораторије под било којим околностима без писменог одобрења руководиоца лабораторије. Техничке и аналитичке ваге се уопште не смеју износити.
- **Обавезно чишћење након рада:** Сваки студент, истраживач и запослени је у обавези да своје радно место иза себе остави беспрекорно чистим и уредним. Све радне површине морају бити опране, деконтаминиране и потпуно осушене пре напуштања лабораторије.
- **Режим издавања посуђа, прибора и хемикалија:** Издавање инвентара за практичну наставу и истраживачки рад (у преподневној или поподневној смени) врши се искључиво од стране лабораната током радног времена **од 8:00 до 14:00 часова, уз евиденцију и потписивање**

реверса. Корисник лабораторије је дужан да у складу са предвиђеном сатницом достави надлежном лаборанту унапред припремљену спецификацију потребног посуђа, прибора и хемикалија.

- **Присуство лаборанта:** Присуство надлежног лаборанта практичној настави је обавезно.

II. ОБАВЕЗНА ЛИЧНА ЗАШТИТНА ОПРЕМА (ЛЗО)

- **Лабораторијски мантил:** Обавезно је непрекидно ношење 100% памучног мантила са дугим рукавима, који мора бити целом дужином потпуно закопчан.
- **Заштитне наочаре:** Обавезне су заштитне наочаре са бочним штитницима током целокупног трајања експеримената. Корисници са контактним сочивима морају носити наочаре са диоптријом, јер сочива могу бити трајно оштећена токсичним испарењима.
- **Заштитне маске:** Употреба заштитних респираторних маски (или рад у наменском дигестору) је обавезна при сваком мерењу, пресипању или раду са прашкастим материјама, ксенобиотицима, супстанцама које диме или испаравају.
- **Заштитне рукавице:** Обавезно је коришћење наменских рукавица. Рукавице се обавезно скидају пре додиривања квака, телефона и чистих зона (заједничких просторија).
- **Правилан дрес-код:** Ноге морају бити потпуно покривене (строго су забрањени шорцеви и сукње). Обућа мора бити потпуно затворена, равна и од чврстог материјала (забрањене су сандале, папуче, платнене патике и обућа са отворима).

III. ПРОТОКОЛИ БЕЗБЕДНОГ ПОНАШАЊА И РАДА

- **Забрана хране, пића и козметике:** Унос, складиштење и конзумирање хране, пића, жвакаћих гума као и наношење козметике је најстроже забрањено у свим лабораторијским зонама због непосредне опасности од унутрашњег тровања.
- **Мобилни телефони:** Коришћење мобилних телефона у заштитним рукавицама је забрањено. Телефони представљају извор унакрсне контаминације и преносник токсина на кожу лица и усне.
- **Дисциплина кретања:** Кретање кроз лабораторију мора бити пажљиво и успорено. Трчање, брзи и нагли покрети, гурање или неслане шале су строго кажњиви. Самосталан рад студената без присуства ментора или асистента није дозвољен.
- **Руковање киселинама и базама:** Приликом разблаживања киселина увек се примењује правило КУВ (Киселина У Воду). Киселина се сипа полако низ зидове посуде уз мешање. Никада не сипати воду у киселину због ризика од експлозивног прскања.
- **Рад у дигестору:** Све реакције и процедуре које развијају киселе паре, гасове, испарљиве органске растваче или непријатне мирисе морају се изводити искључиво у дигестору са спуштеним заштитним стаклом.
- **Употреба специфичних апарата:** Руковање Kjeldahl апаратима, Soxhlet екстракторима, центрифугама, пећима за жарење (до 1000 °C) и аналитичким вагама врши се искључиво према истакнутом упутству и након провере исправности система.
- **Обележавање посуђа:** Свака посуда, чаша или епрувета у којој се налази раствор мора бити јасно означена етикетом која садржи: назив супстанце, концентрацију и датум припреме.
- **Поступак у случају акцидената:** Свако просипање хемикалија, лом стакла или повреду одмах пријавити руководиоцу лабораторије или предметном асистенту. У случају контакта са очима или кожом, вршити обилно испирање растворима за испирање очију/коже најмање 15-20 минута.

- **IV. КРАЈ РАДА И ОДЛАГАЊЕ ОТПАДА**

- **Забрана сливања у канализацију:** Строго је забрањено просипање органских растварача, киселина, база и тешких метала у судопере. Отпад се селективно одлаже у наменске канистере (**А** - халогеновани, **Б** - нехалогеновани, **В** - тешки метали).

- **Чврсти и оштри отпад:** Сломљено стакло се одлаже искључиво у чврсту, јасно означену картонску кутију (никада у обичну канту), а игле и скалпели у непробојне контејнере.

- **Биолошки и биљни материјал:** Сви узорци биљака, земљишта и микробиолошких подлога морају се безбедно прикупити и аутоклавирати (стерилисати) пре одлагања у комунални отпад.

- **Финална хигијена руку:** Након завршетка свих радова, чишћења стола, одлагања отпада и скидања ЛЗО, обавезно је темелно прање руку топлом водом и сапуном.

V. ОБАВЕЗНА БРЗА КОНТРОЛНА ЧЕК ЛИСТА ПРЕ НАПУШТАЊА ЛАБОРАТОРИЈЕ

Сектор провере	Обавезна радња пре изласка	Потврда
ЧИСТОЋА ПОВРШИНА	Све радне површине су очишћене, опране и суве. Нема остављених необележених чаша/раствора.	[ ] Да
ИНВЕНТАР И ПОСУЂЕ	Сав прибор, стаклено посуђе и апаратура су остали унутар лабораторије (ништа није изнето).	[ ] Да
ИНСТАЛАЦИЈЕ И МЕДИЈИ	Сви решои и мешалице су искључени из струје. Вентили за гас, воду и вакуум су чврсто затворени.	[ ] Да
СИГУРНОСТ ПРОСТОРА	Хемикалије и отпад су безбедно затворени и одложени. Прозори су затворени, светла угашена.	[ ] Да

Члан 4.

Уколико лаборант, наставник или сарадник уочи да било ко од истраживача, наставника или студената не поштује забране или не спроводи процедуре дефинисане у Члану 3. ове одлуке, дужан је да без одлагања обавести руководиоца лабораторије.

Руководилац лабораторије одмах спроводи мере за корекцију неправилности. Уколико интервенција не да резултат или је оправдано не може спровести, руководиоц је дужан да писаним и заведеним дописом обавести Управу Факултета ради даљег поступања и покретања дисциплинског поступка.

Члан 5.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења. Правила понашања морају бити штампана и истакнута на видном месту на улазу у сваку лабораторију Агрономског факултета у Чачку и објављена на званичном сајту Факултета.

Проф. др Владимир С. Курћубић
декан